

NADNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzębzkowej 13 tel. 168
Redakcja otwarta od 12-11-5-6
Administracja 10-114-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odroczaniem i przesył. poczt. 4 zł. 60 gr.

№ 211 GRODNO
sobota 1 sierpnia 1925 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnie za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miasteczka p/g umowy. Dla ogłoszeń układ 8-stronowy 8-mi spaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

PALACE ulica Pocztowa № 4
Dziś premiera! **Zancerka Hiszpańska** Dramat w 9 aktach
W roli głównej: **POLA NEGRI i Antoni Moreno**

W sprawie 6% podatku

W № 204 „Nad Niem. Kurjera Polskiego” ukazał się artykuł p. M-cz. w którym to, biorąc za przykład Wilno, autor zadaje pod adresem Magistratu pytanie, czy sytuacja finansowa Grodna jest tak świetna, aby niszczyć na wzór Wilna postarać się o odroczenie terminu płatności 6% podatku na rozbudowę.

Sądząc iż stawianie kwestji w ten sposób jest bardzo krótkowzroczne. Sprawy rozbudowy naszych miast, to obok sanacji skarbowej (która już mamy poza sobą) najważniejsze zagadnienia, które musimy rozwiązać koniecznie, pragnąc wejść na drogę wielkiego rozwoju gospodarczego Polski.

Rozbudowy miast nie wolno nam traktować jako rzeczy bezkwestyjnej, która mogłaby być obciążeniem. Zła sytuacja finansowa nie jest motywem. Żadne miasto w Polsce, za wyjątkiem chyba tych, gdzie gospodarka miejska oparta jest na wzorach z przed stu lat, nie znajduje się w świetnej sytuacji finansowej, a pomimo to tylko jedynie zdaje się Wilno uznać, iż czekać trzeba lepszych czasów.

Wydatkowanie tych kilkuset tysięcy zł. jak na Grodno, nie jest znów wydatkiem zbyt wielkim, a z drugiej strony nie jest wydatkiem nieprodukcyjnym. Za te pieniądze można by wybudować domków na pomieszczenie kilkudziesięciu rodzin; przy budowie znaleźć zajęcie bezpośrednio i pośrednio (przez rozwój przemysłu związanego z budownictwem) b. dużo ludzi, co chyba lepiej będzie, niż wypłacać im zapomogi dla bezrobotnych z funduszy państwowych.

A nie możemy chyba powiedzieć, iż nie mamy co budować. Setki ludzi szuka całymi tygodniami jakiegoś dachu nad głową. Setki mieszkań w warunkach nie odpowiadających wcale wiekowi rozwoju elektryczności, radja i t. p., placąc niemiłą wielką sumę i wychodząc na poprzawę — nie można ich stać karmić tylko narzekaniem na zły stan finansów.

Na rozbudowę pieniądze muszą się znaleźć i można je znaleźć. Słowo jeszcze w poruszonej przez p. M-cza kwestji — Magistratu

i Rady Miejskiej. Od ludzi można wymagać tyle tylko, ile mogą dać, tym bardziej od ludzi starych, a nasza Rada Miejska wybrana jeszcze za czasów, zdaje się, króla Gołdźki — p. rządzenie się już podstarzała i najwyższy czas już byłoby ją odmłodzić (nie metodą Steinacha, rozumie się).

J. Ślusarczyk.

Zamieszczając powyższy artykuł pozwalamy sobie dodać kilka słów od siebie.

Sprawa 6-proc. podatku na rozbudowę nie jest tak prostą, jak by to się zdawało, zarówno stronie pragnącej jej odroczenia do której p. M-cz. należy, jak przeciwnikom, do których należy Sz. autor powyższego.

Co drugi człowiek napewno miałby w tym względzie inne zdanie i każda strona będzie miała rację, w stosunku do ujęcia danej kwestji.

Wynagdy Sz. autora mają niezaprzeczoną słusność, nikt im oponować nie będzie, i niewątpliwie p. M-cz. autor artykułu, który wywołał powyższą replikę, również pod wywodami tymi gotów zapewne byłby się podpisać, wszyscy bowiem rozumiemy doniosłość znaczenia rozbudowy miasta i konieczność nieuniknionej tej akcji. Wszystkim nam zależy na wygodzie mieszkańców, wielkości oraz piękności miasta a możliwość osiągnięcia idealu w tym kierunku leży nam mocno na sercu. Gotowiliśmy się również zgodzić z tem nawet, o czem Sz. autor nie wspomina, a mianowicie, że o ile chodzi o płacenie podatku, to płatnicy zawsze i stale narzekać będą na ciężkie czasy i nigdy nie nastąpiłoby taki błogosławiony moment, w którym chętnie i z łatwością ludzie otworzyłoby kieszenie na różne opłaty.

Jednak przyznać musimy, że czas obecny jest niewątpliwie b. krytyczny i z tego też względu nie należy czynić zarzutu wsteczności i abnegacji Wilnu za to, że usiłowało odroczyć termin na rok jeden podatku, ani też osobom, które głos swój za podobnym projektem podały w stosunku do naszego miasta,

Teatr Miejski

dyrekcja Br. Skąpskiego

Dziś w sobotę 1 sierpnia r. b.

Na dochód walki z bandytyzmem

„Nad przepaścią”

sztuka ze śpiewami i tańcami

Początek o godz. 8.30 w.

Ceny biletów niskie.

Obecnie jest tak tragicznie, iż śmiało powiedzieć możemy, że gorzej już żadną miarą być nie może.

Stojemy, jak się zdaje na przełomie, z którego są dwie drogi, jedna do przepaści — bankructwa, a więc do momentu, który sam sobą wykluczy wszelkie akcje odbudowy i t. p. sprawy, a druga prowadząca na jasne horyzonty równowagi i wzmaganie się ogólnego dobrobytu.

Ten właśnie tragiczny czas chciało przeczekać Wilno i o tam samym myślał zapewne p. M-cz., pisząc swoją wzmiankę.

Widocznie, że względy ujemne nie były w stanie przeważać dodatnich projektu, gdyż, jak nam wiadomo projekt spotkał się z odmową wyższych władz i Wilno zmuszone jest podatek 6 proc. zastosować również i u siebie.

Przy sposobności musimy dla ścisłości sprostować zdanie p. M-cza, który w swym artykule zaznaczył, że nikt z radnych nie protestował przeciwko projektowi podatku od lokali.

Protestowano bowiem i to nawet dwa razy.

Raz przy referowaniu ustaw, r. r. Tarłowski i Kopelman wskazywali na konieczność pójścia, wobec wyjątkowych czasów, za przykładem Wilna, na co referent sprawy Jan Suchowlański odrzekł, iż to jest ustawa, której uchylić, ani odroczyć nie da się, gdyż Rząd może zmusić do jej wykonania i po raz drugi, na wiadomość o tem, że delegacja radnych z Wilna uzyskała

od Ministra obietnicę, że na ten rok uda się prawdopodobnie sprawę odroczyć. Wtedy to p. Prezydent oświadczył, że już jest za późno, gdyż za daleko sprawa posunęła. Wobec czego r. Kopelman zapytał jedynie, jak będzie podzielona suma owych 300 000 zł., na co Prezydent obiecał złożyć sprawozdanie.

Oczywiście suma owego 6% podatku nie jest nadzwyczajną tragedją i niewątpliwie będzie pokryta zwłaszcza, że cel jest bez kwestji piękny i rozumny, jednak dodawszy ten podatek do innych sum podatkowych, ktoromi obywatel obciążony jest ze wszystkich możliwych i niemożliwych stron, to przestaniemy się dziwić tym nader rzadkim głosem protestów, które niejednemu wydać się mogą głosami wsteczności, a są jedynie głosami istotnej rozpaczy.

Spółczesność rozumie dobrze, co jest winno swemu miastu, nie szemrze, daje i płaci chętnie, jednak są momenty, że najistotniejsze, najoczywistsze prawdy stają się pustymi frazesami, a jedyną realną prawdą chwili jest troska o kawałek najpowszedniejszego chleba na jutro.

Skoro jednak większość, jak wskazują wyniki, przez uchwalenie podatku uznała, że nie jest jeszcze tak źle, to dziś jedyną troską winno być staranie, aby te ciężko zebrałe pieniądze przyniosły maksimum dodatnich rezultatów.

„Krwawa zemsta“

Zemstę, o której wspominamy nie dla tego zwiemy krwawą, żeby się krew lała, lecz dla tego, że jest ona zemstą krwawymi oczionkami zatytułowanego czerwonego „Dziennika“ nad Magistratem.

Cenny ten organ przegrał na teatrze, gardlując za Magistratem, choć się przeto odbił na moście piornując na Magistrat za skandaliczną jakoby opieszałość w wykonaniu nowego mostu na ul. Orzeszkowej. Gdyby cenny organ przed wypisywaniem alarmowych bredni zasięgnął informacji u inżyniera miejskiego, u któregoś z członków Magistratu, lub chociażby u swego dożywotniego opiekuna z R. M., to dowiedziałby się przedewszystkiem, że jakkolwiek Magistrat robi niekiedy głupstwa, to jednak czynienie go odpowiedzialnym za wszystko zło jest jeszcze większym głupstwem. Następnie, że niewykończenie mostu w właściwym czasie miało pewne, nader poważne przychyty niezależne od Zarządu miasta. Dalej, że porożce żelazne do mostu są już dawno obstalowane w firmie Borowski, która jednak szybko roboty wykonać nie mogła, gdyż żelaza o potrzebnej grubości w Grodnie nie było, więc należało grubsze sztaby heblować do przewidzianych rozmiarów. W końcu, zaś że „nie rychło Maryolno po śmierci wędrować“, jak mówi pszysłowie, nie rychło czynić alarm o rzecz, która w tych dniach stanie się już faktem dokonyw.

Nie jako post scriptum pod powyższym pozwolimy sobie zaznaczyć, w związku z alarmami jakie pewne czynniki robiły w swoim czasie u władz wyższych, w kwestji rzekomych uchyleń przy budowie tego mostu (dzięki którym to właśnie czynnikom cenny czerwony organ miał możność zrobić wypad na Magistrat) że próba wytrzymałości ścisk mostu, wypadła nadzwyczajnie, wykazując zaledwie 1 1/2 m/m opadu na przewidziane w projekcie 10 m/m.

Most tedy, jak widać, jest roboty pierwszorzędnej i obecnie budowa jego jest już zalegalizowana przez odnośne władze.

Kronika

Teatr Miejski

Na fundusz walki z bandytyzmem teatr nasz daje dziś premierę efektownej sztuki ze śpiewami i tańcami „Nad przepaścią“. Przedstawienie to urządzone z inicjatywy Komendy policji grodzieńskiej powinno spotkać się z poparciem ogółu ze względu na wysoce pożyteczny cel. Przytem sama sztuka obfituje w mnóstwo doskonałych scen, przepięknych humorów, śpiewami, kuleptami. W akcie III barwna polka charakterystyczna. Udział bierze cały zespół oraz statyści. Akompaniament muzyczny objął p. Kaganowicz. Ceny zвычайne.

Jutro w niedzielę przedstawienie dla wojska po minimalnych cenach. Przedstawienia te, których inicjatorem jest dbały o rozwój kulturalny swego korpusu gen. Berbecki, cieszą się wśród tutejszego garnizonu olbrzymim powodzeniem. Daną będzie efektowna sztuka Korzeniowskiego „Karpaccy górale“.

W próbach sensacyjny „Dybuk“ An—skiego.

Korzystajcie z wyjątkowej okazji

Dzisiaj od godz. 8 popoł. przy szosie w kierunku Łososzy na polach maj. Augustówek, odbędzie się wloty pasażerskie na samolocie L. O. P. P. za opłatą na rzecz Ligii.

Wjeżdżcie na lotnisko po 1 zł., dla dzieci, żołnierzy i uczniów po 50 gr. Wszyscy na lotnisko! Dojazd autobusami.

Wyżewy automobilowe

Zmęczeni pracą i upałem ludziska skarżą się, że zatorów benzynowy wydobywający się z automobilów, znajdujących się warstwie technicznym mieszczącym się w szopie drewnianej przy teatrze w ogrodzie miejskim, formalnie zatrnuwa powietrze.

We środę aż 5 aut w godzinach przedwieczornych dymilo i kopeilo jakby umyślnie starając się wypłoszyć spacerowiczów.

Przyznać należy, że jednak skarżący się mają podstawę do słusznych narzekań.

Do Obywateli!

Dnia 2 sierpnia r. b. odbędzie się kwesta uliczna na rzecz Grodzieńskiej Ochotniczej Straży Pożarnej. Zbiorowa ochrona życia i mienia całego społeczeństwa przed niszczącą ką klęską żywiołową, jaką jest pożar, spoczywa w ręku nie sil płatnych, lecz samych obywateli, dobrowolnie stających w szeregi pod sztandarem bezinteresownej, ofiarnej, a ciężkiej i odpowiedzialnej służby publicznej, dla której drogą wskazem są hasła: „w jedności siła“ i „jeden za wszystkich—wszyscy za jednego“.

Pozostaniemy też zawsze wierni hasłu naszemu:

„Wierni! Walni! Wolni! Wasz!“

Wierni w służbie dla współobywateli i Ojczyzny.

Walni w boju z niebezpiecznym żywiołem—pożaru.

Wolni od wszystkich wad społecznych.

Wasz albo wiem Wam, współobywatele, oddani w swą pracę.

Nie o jałmużnę, nie o datki przygodne będą strażacy zwracali się do Społeczeństwa, lecz o spełnienie przez ogół, obowiązku moralnego, względem swych obywateli, bezinteresownych, pod których dzielną opieką znajduje się dach nad głową, życie i mienie ludności m. Grodna.

Na jedną chwilę wątpliść nie należy, że datki posypją się jak z rogu obfitości.

Komitet G. O. S. P.

Errata

We wczorajszym numerze, we wzmiance kronikarskiej p. t. „Stacja meteorologiczna w Grodnie“ omyłkowo złożono p. k. Michałowski, zamiast por. Michałowski.

Ze sportu

Hippika

Dnia 22 lipca odbyły się na własnym boisku, letnie zawody konne W. K. S. 29 p. a. p., o nagrody honorowe.

Startowało 27 koni; 11 przeszkód, wys. 110 cm., szerokość 300 cm., tempo 460 kroków na minutę

Konkurs oficerski, 20 koni.

- 1) Łazik, por. Filipkowski.
- 2) Magnat, mjr. Szalewicz.
- 3) Hektor, por. Mendelski.
- 4) Junak, por. Filipkowski.

5) Hela, por. Karozewski.

Konkurs podoficerski 7 koni:

1) Kabaret, kpr. Łukaszewicz.

2) Łabędź, plut. Janczyński.

Trybunał sędziów stanowili: pułk. Suzin, Weiss, ppłk. Aleksandrowicz, mjr. Exe, kpt. Przybytko.

W zawodach powyższych brały udział zapisane konie, 76 p.p. i 10 p. ułanów.

Wszystkie nagrody zdobył 29 p.a.p. Jutro odbędzie się na tem samym boisku, odświeżenie sportowo przystronem zawody konne urządzone przez D. O. K. III.

W zawodach tych bierze udział około 50 jeźdźców z całego terenu D. O. K. III.

Dochód z tych zawodów przeznaczony dla O. K. III. Gen. Berbecki na rozwój Stowarzyszenia „Rodzina Wojskowa“.

Ze względu na doniosłość celu, jak i na ciekawość, kto zdobędzie na wspaniałym rymaku, pierwszą nagrodę, powinni Grodnianie tłumnie, wybrać się na powyższe zawody, Boisko 29 p. a. p. leży w koszarach „Dąbrowskiego“ przy ul. Jeruzolimskiej obok cmentarza prawosławnego.

J. H.

Składajcie ofiary na L. O. P. P.

CENNIK

Młyna Parowego O. Kosowskiego

w Grodnie

Od dnia 29 lipca r. b.

Pszenna mąka 0000-a	za 100 klgr.	55 zł.
Żytnia sypka I gat.	„ „	40 zł.
Żytnia sypka II „	„ „	37 zł.
Razówka	„ „	24 zł.
Żytnia pośladowa	„ „	28 zł.
Stołowa (żytnia)	„ „	28 zł.
Otręby żytnie I gat.	„ „	17 zł.
„ „ II „	„ „	14 zł.
Pszemica	„ „	27 zł. 45 gr.
Żyto	„ „	19 zł. 50 gr.

3 x

Dyrekcja Spółdzielni Wojskowej O. K. III w Grodnie, Piłsudskiego 3

poleca artykuły spożywcze, wędliny, galanterję, towary białe, kosmetykę, kostjomy kąpielowe, bieliznę męską i damską, przybory sportowe, meble, naczynia kuchenne — aluminiowe, emaljowane, szkło, porcelanę i fajans, wyborowe wina krajowe i zagraniczne, kilimy.

Ceny konkurencyjne.

Hurt i detal.

Węgiel górnośląski najlepszej jakości po cenie 35 złotych za tonę loco stacja Grodno.

28—

Ogłoszenie.

Wydział Powiatowy Sejmiku Grodzieńskiego ogłasza przetarg ofertowy na dzień 13-go Sierpnia 1925 r. o godz. 11 ej na budowę mostu na drodze powiatowej № 46 przez rzekę Świsłocz przy maj. Świsłocz Dłua, o dług.—51,2 mtr., szer.—5 mtr., wysok.—7,86 mtr., składający się z 2-eh przyczółków, 6-ciu jarzm i 6-ciu izbie.

Reflektanci muszą złożyć do tego terminu oferty w dobrze zabezpieczonych kopertach, wadjum w kwocie 300 zł. gotówką, oraz deklarację, iż warunki ogólne i techniczne są oferentowi znane.

Wszelkie bliższe wyjaśnienia, dotyczące warunków budowy, oraz projekt umowy i plan można oglądać w Biurze Zarządu Drogowego w Grodnie (Skarbuwa 2) w godzinach od 9-ej do 18-ej, poczynając od dnia 8-go Sierpnia r. b.

Wydział Powiatowy zastrzega sobie dowolny wybór oferentów.

1—

Składajcie ofiary na L. O. p. P.

Czy jesteś już członkiem cywilnego klubu sportowego?

CRESOVIA